

गट इ - इ. ५ वी व ६ वी

शुका सारिखे पूर्ण वैराग्य ज्यांचे । वसिष्ठापरि ज्ञान योगेश्वराचे ।
कवि वाल्मिका सारिखा मान्य ऐसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥

गणाधीश जो ईश सर्वा गुणांचा । मुळारंभ आरंभ तो निर्गुणाचा । नमूं शारदा मूळ चत्वार वाचा । गमू पंथ आनंत या राघवाचा ॥१॥	नको रे मना द्रव्य तें पूढिलांचे । अती स्वार्थबुद्धी न रे पाप सांचे । घडे भोगणे पाप तें कर्म खोटें । न होतां मनासारिखें दुःख मोठें ॥१॥	मनीं मानव वेर्थ चिंता वाहातें । अकस्मात होणार होऊनि जातें । घडे भोगणे सर्वही कर्मयोगें । मतीमंद ते खेद मानी वियोगें ॥१७॥
मना सज्जना भक्तिपंथेचि जावें । तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावें । जनीं निंद्य तें सर्व सोडोनि द्यावें । जनीं वंद्य तें सर्व भावें करावें ॥२॥	सदा सर्वदा प्रीति रामीं धरावी । दुखाची स्वयें सांडी जीवीं करावी । देहेदुख तें सूख मानीत जावें । विवेकें सदा सस्वरूपी भरावें ॥१०॥	मना राघवेवीण आशा नको रे । मना मानवाची नको कीर्ति तूं रे । जया वर्णिती वेद शास्त्रें पुराणें । तया वर्णितां सर्वही श्लाघ्यवाणें ॥१८॥
प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा । पुढें वैखरीं राम आधीं वदावा । सदाचार हा थोर सांडू नये तो । जनीं तोचि तो मानवीं धन्य होतो ॥३॥	जनीं सर्व सूखी असा कोण आहे? । विचारे मना तूंचि शोधूनि पाहे । मना त्वां चि रे पूर्व संचीत केलें । तयासारिखें भोगणें प्राप्त झालें ॥११॥	मना सर्वथा सत्य सांडू नको रे । मना सर्वथा मिथ्य मांडू नको रे । मना सत्य तें सत्य वाचें वदावें । मना मिथ्य तें मिथ्य सोडूनि द्यावें ॥१९॥
मना वासना दुष्ट कामा नये रे । मना सर्वथा पापबुद्धी नको रे । मना धर्मता नीति सोडू नको हो । मना अंतरी सार वीचार राहो ॥४॥	मना मानसीं दुःख आणूं नको रे । मना सर्वथा शोक चिंता नको रे । विवेके देहेबुद्धि सोडूनि द्यावी । विदेहीपणें मुक्ति भोगीत जावी ॥१२॥	बहू हिंपुटी होइजे मायपोटीं । नको रे मना यातना तेचि मोठी । निरोधें पचे कोंडिलें गर्भवासीं । अधोमुख रे दुख त्या बाळकासी ॥२०॥
मना पापसंकल्प सोडोनि द्यावा । मना सत्यसंकल्प जीवीं धरावा । मना कल्पना ते नको वीषयांची । विकारें घडे हो जनीं सर्व ची ची ॥५॥	मना सांग पां रावणां काय जालें । अकस्मात तें राज्य सर्वें बुडालें । म्हणोनी कुडी वासना सांडि वेगीं । बळे लागला काळ हा पाठिलार्गी ॥१३॥	मना वासना चूकवी येरझारा । मना कामना सांडि रे द्रव्यदारा । मना यातना थोर हे गर्भवासी । मना सज्जना भेटवीं राघवासी ॥२१॥
नको रे मना क्रोध हा खेदकारी । नको रे मना काम नानाविकारी । नको रे मना लोभ हा अंगिकारुं । नको रे मना मत्सरु दंभभारु ॥६॥	जिवां कर्मयोगें जनी जन्म जाला । परी सेवटीं काळमूखी निमाला । महाथोर ते मृत्युपंथेंचि गेले । कितीयेक ते जन्मले आणि मेले ॥१४॥	मना सज्जना हीत माझें करावें । रघूनायका दृढ चिर्ती धरावें । महाराज तो स्वामि वायूसुताचा । जना उद्धरी नाथ लोकत्रयाचा ॥२२॥
मना श्रेष्ठ धारिष्ट जीवीं धरावें । मना बोलणें नीच सोशीत जावें । स्वयें सर्वदा नम्र वाचें वदावें । मना सर्व लोकांसि रे नीववावें ॥७॥	मना पाहतां सत्य हे मृत्युभूमी । जितां बोलती सर्वही जीव मी मी । चिरंजीव हे सर्वही मानिताती । अकस्मात सांडूनिया सर्व जाती ॥१५॥	न बोलें मना राघवेवीण कांही । जनीं वाउगें बोलतां सूख नाही । घडीनें घडी काळ आयुष्य नेतो । देह्यान्तीं तुला कोण सोडूं पहातो? ॥२३॥
देहे त्यागितां कीर्ति मागें उरावी । मना सज्जना हेचि क्रीया धरावी । मना चंदनाचे परी त्वा झिजावें । परी अंतरीं सज्जना नीववावें ॥८॥	मरे येक त्याचा दुजा शोक वाहे । अकस्मात तोही पुढें जात आहे । पुरेना जनीं लोभ रे क्षोभ त्यातें । म्हणोनी जनीं मागुता जन्म घेतें ॥१६॥	रघूनायकावीण वायां सिणावें । जनासारिखें वेर्थ कां वोसणावें? । सदासर्वदा नाम वाचें वसों दे । अहंता मनीं पापिणी ते नसों दे ॥२४॥

मना वीट मानूं नको बोलण्याचा । पुढें मागुता राम जोडेल कैचा । सुखाची घडी लोटतां सूख आहे । पुढें सर्व जाईल कांही न राहे ॥२५॥	उपेक्षा कदा रामरूपी असेना । जिवा मानवां निश्चयो तो वसेना । शिरिं भार वाहेन बोले पुराणीं । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३४॥	मना सज्जना येक जीवीं धरावें । जनीं आपुलें हीत तूवां करावें । रघुनायेकावीण बोलों नको हो । सदा मानसीं तो निजध्यास राहो ॥३३॥
देहे रक्षणाकारणें यत्न केला । परी सेवटीं काळ घेऊनि गेला । करीं रे मना भक्ति या राघवाची । पुढें अंतरीं सोडिं चिंता भवाची ॥२६॥	असे हो जया अंतरी भाव जैसा । वसे हो तया अंतरीं देव तैसा । अनन्यास रक्षीतसे चापपाणी । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३५॥	मना रे जनीं मौन्यमुद्रा धरावी । कथा आदरें राघवाची करावी । नसे राम तें धाम सोडूनि द्यावें । सुखालागीं आरण्य सेवीत जावें ॥३४॥
भवाच्या भये काय भीतोसी लंडी । धरीं रे मना धीर धाकासि सांडी । रघूनायकासारिखा स्वामी शीरीं । नुपेक्षी कदा कोपल्या दंडधारी ॥२७॥	सदा सर्वदा देव सन्नीध आहे । कृपाळूपणे अल्प धारिष्ट पाहे । सुखानंद आनंद कैवल्यदानी । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३६॥	जयाचेनि संगे समाधान भंगे । अहंता अकरमात येऊनि लागे । तये संगतीची जनीं कोण गोडी । जये संगतीनें मती राम सोडी ॥३५॥
दिनानाथ हा राम कोदंडधारी । पुढे देखता काळ पोटीं थरारी । जना वाक्य नेमस्त हे सत्य मानी । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥२८॥	सदा चक्रवाकासि मार्तंड जैसा । उडी घालितो संकटीं स्वामी तैसा । हरीभक्तिचा घाव गाजे निशाणीं । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३७॥	मना जे घडी राघवेवीण गेली । जनीं आपुली ते तुवां हानि केली । रघुनायेकावीण तो सीण आहे । जनीं दक्ष तो लक्ष लाऊनि पाहे ॥३६॥
पदी राघवाचे सदा ब्रीद गाजे । बळें भक्तरीपूशिरीं कांबि वाजे । पुरी वाईली सर्व जेणें विमानीं । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥२९॥	मना प्रार्थना तूजला येक आहे । रघूराज थकीत होऊनि पाहे । अवज्ञा कदा हो येदर्थी न कीजे । मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥३८॥	मनीं लोचनीं श्रीहरी तो चि पाहे । जनीं जाणता भक्त होऊनि राहे । गुणीं प्रिति राखे क्रमू साधनाचा । जर्गीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥३७॥
समर्थाचिया सेवका वक्र पाहे । असा सर्व भूमंडळी कोण आहे ? । जयाची लिळा वर्णिती लोक तीन्ही । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३०॥	जया वर्णिती वेदशास्त्रेंपुराणें । जयाचेनि योगें समाधान बाणें ॥ तयालागीं हें सर्व चांचल्य दीजे । मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥३९॥	सदा देवकाजी झिजे देह ज्याचा । सदा रामनामें वदे नित्य वाचा । स्वधर्में चि चाले सदा उत्तमाचा । जर्गीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥४८॥
महा संकटी सोडिले देव जेणें । प्रतापे बळें आगळा सर्व गूणें । जयातें स्मरे शैलजा शूळपाणी । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३९॥	मना पाविजे सर्वही सूख जेथें । अती आदरे ठेविजे लक्ष तेथें । विवेकें कुडी कल्पना पालटीजे । मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥४०॥	सदा बोलण्या सारिखें चालताहे । अनेकीं सदा येक देवासि पाहे । सगूणी भजे लेश नाही भ्रमाचा । जर्गीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥४९॥
अहल्या शिळा राघवें मुक्त केली । पदीं लागतां दिव्य होऊनि गेली । जया वर्णितां सीणली वेदवाणी । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३२॥	बहू हिंडतां सौख्य होणार नाही । सिणावें परी नातुडे हीत कांही । विचारें बरें अंतरा बोधवीजे । मना सज्जना राघवीं वस्ति किजे ॥४१॥	नसे अंतरीं कामकारी विकारी । उदासीन जो तापसी ब्रह्मचारी । निवाला मनीं लेश नाही तमाचा । जर्गीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥५०॥
वसे मेरुमांदार हे सृष्टीलीळा । शशी सूर्य तारांगणे मेघमाळा । चिरंजीव केले जनीं दास दोन्ही । नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥३३॥	बहूतांपरी हेंचि आतां धरावें । रघूनायेका आपुलेंसं करावे । दिनानाथ हें तोडरीं ब्रीद गाजे । मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥४२॥	मनाची शतें ऐकतां दोषं जाती । मतीमंद ते साधना योग्य होती । चढे ज्ञान वैराग्य सामर्थ्य आंगी । म्हणे दास विश्वासता मुक्ति भोगी ॥२०५॥